

OPATROWANIE (25) *sb n*

opatrowanie (24), **opatrzenie** (1); opatrowanie : opatrzenie *Mącz* (1:1).

Oba o oraz oba a jasne, końcowe e z tekstów nie oznaczających -é.

sg N opatrowani(e) (1). ◇ G opatrowanią (8), opatrowania (1) MurzNT. ◇ D opatrowaniu (3). ◇ A opatrowani(e) (7). ◇ L opatrowaniu (4). ◇ pl A opatrowanią (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde brak.

1. *Opieka nad kimś lub czymś; procuratio Mącz, Cn [w tym: kogo, czego (6)] (10) : iest wiele wrzaskow między wami/ ná pány y dzierżawce dobr krolewskich ná ich chćiwość y niepráwiedliwość y dobr póspolitych złe opátrowanie y wzywianie SkarKazSej 693b.*

opatrzenie ku czemu (1): Procuratio in iure, Opátrowanie ku fprawowaniu rzeczy w práwie. Mącz 73c.

opatrowanie czyje (1): Tobie gdym fię ia moy Pánie/ podał w tve opátrowanie/ á tobie gdym fię poruczył/ thyś moy grzech wtył precz zárzućił. ArtKanc P19.

Szeregi: »opatrowanie i obrona« (1): iż P. Bog z nimi [ludźmi] mieżka/ ná ich opátrowanie y obronę SkarKaz 454a.

»opiekanie i opatrowanie« (1): Gdy iufz fyn on ich dobrze dorófl/ á ná opiekanie y opátrowanie mátki fwey náftąpić/ y Iozephá záfłąpić mogł SkarŻyw 245.

»opatrowanie a pielęgnowanie« (1): iefli téż bogowie ktorą infz pracą maią/ okrom opatrowania a [...] pielęgnowania człowieka MurzNT 103v.

»sprawa a opatrowanie« (1): Habere procurationem alicuius rei, Mieć ná fobie fprawę á opátrowanie nieyákicy rzeczy Mącz 73c.

W przeni (1) :

Wyrażenie: »oko opatrowania« (1): ACz z powinności Królewskiéy fczodroblivości/ ku wfzytkich poddanych póżytku y rozmnożeniu/ okiem opátrowania [oculo considerationis JanStat 112] mamy pilność czynić SarnStat 82.

a. Pielęgnowanie w chorobie; opatrywanie ran (2) :

opatrowanie kogo (1): Nuż zás około chorych iákicy pilności przykładaia/ áby ozdrowieli. Do tych opátrowania różne mieyfca fą póftánowane ReszHoz 120.

opatrowanie czyje (1): iáko gdyby kto ránnem będąc/ niechćiał fię dąć inemu bárwierzowi leczyć/ iedno temu/ z ktoregoby opátrowania nie tylko boleść nie byłá/ ále żeby y rofkofz roflá GórnRozm D4v.

2. *Zaopatrywanie, obdarzanie [w tym: kogo, czego (7)] (9) : ktora [wdowa] do fkárbu kościelnego ná opátrowanie tegoż budowania/ wfzytkę fwoię żywność/ to iest dwa pieniążki wrzućia. SkarKaz 456a; SkarKazSej 693b.*

opatrowanie z czego (1): z których królestwa y poddanych náfzych póżytków/ moglibyfmy flufznie opátrowania czynić [debite valeamus providere JanStat 112]. SarnStat 82.

Szereg: »podejmowanie i opatrowanie« (1): áby mieli z czego tę chęć y chrześcijánfką w podeymowaniu y opátrowaniu pielgrzymow miłość pokazowác/ po częli [!] flác do fzpitalá chlebá/ winá/ oleiu/ foli/ mięfá/ y infzego żywiołu wielkim doftátkiem ReszList 167.

a. Wynagrodzenie, zapłata [w tym: kogo (4)] (5) : Nie zamknęłać Rzeczpospolita ręki KJM ku opatrowaniu dobrych a godnych sług Rzeczypospolitej i KJM *Diar* 74; á kościoły Królestwa nálezego przez przodki nálezé fą hoynie nádáné [...] dla opátrowánia ludzi vczonych [*ad viros literatos ... promovendos JanStat* 202] y godnych/ á zwłóczá fzlácheckich *SarnStat* 192.

opatrowanie na co (3): DiarDop 118; co ieft nápisano o Kánclérzu y Podkánclérzym/ około opátrowánia ich ná Dołtoieńftwá y Vrzędy Duchowné y Swietckie [*de Praelaturis et Dignitatibus vacantibus providendo JanStat* 278] *SarnStat* 323 [*idem*] 942.

Zwrot: »opatrowanie na strawę« (1): jako okazywać był zwykł [*król łaskę*] przodkom naszym posłom ziemskim i zawsze aż do tego czasu w opatrowaniu na strawę wedle powinności *DiarDop* 118.

3. Zapewnianie tego co konieczne, dostarczanie [czego] (5) : Nie zákázuiéć Pan roboty y opátrowánia żywności: ále [...] zbytniego łtáránia *WujNT* 27.

Wyrażenie: »opatrowanie potrzeb« (4): *DiarDop* 112, 114; tám fię ná rozmyślánium y czytánium pífmá/ y opátrowánium przyfzłych potrzeb przypráwuiąc/ záchorzał *SkarŻyw* 546; [*ma być dwóch prowizorów*] przy popifówánium y płácenium y opátrowánium potrzeb woiennych. *SarnStat* 442.

4. Zapobieganie czemuś niepożádanemu [czego] (1) : ZIcacháliście fię w imię Pánfkie/ ná opátrowánie niebezpieczności Koronnych: ábyście to co fię do vpadku náchyliło podpárli/ co fię fłkázilo nápráwili *SkarKaz* 657a.

Synonimy: 1. *opieka, opiekanie, oprawa, pielegowanie, sprawa, staranie.*

Cf **OPATROWAĆ, OPATRYWANIE**